

Sožalje ob smrti Antonia Kristana

Pokojnikova rodbina in Zveza gospodarskih zadrug sta prejela 155 sožalnih brzojavk in pisem

Ljubljana, 22. julija.

Kaj smo izgubili z Antonom Kristanom, so povedale posmrtnice v vseh naših in tudi najvplivnejših tujih listih, ki so jih po včini pisali odlični možje na polju politike in narodnega gospodarstva. Kaj je bil Anton Kristan za svojo ožjo domovino, kako popularen in priljubljen je bil, smo videli pri pogrebu. Kaj pa pomeni za vso državo zlasti na zadružnem polju, pa vidimo iz mnogih sožalnih brzojavk in pisem, ki sta jih prejela užaloščena pokojnikova rodbina in Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani. Prispelo je 155 sožalnih pisem in brzojavk, od teh je prejela Zveza gospodarskih zadrug 40 brzojavk in 34 pisem najoličnejših osebnosti in korporacij. Navajamo samo najvažnejše:

Ban dravske banovine ing. Dušan Sernek piše:

»Spoštovana gospa! Povodom težkega udarca, ki je zadel Vas in Vašo rodbino v sled prerane smrti Vašega blagega soproga, blagovolite sprejeti izraze mojega globokega sožalja in odkritosrčnega sočustvovanja!«

Pomočnik bana dravske banovine doktor Pirkmajer pa izraža svoje sožalje tako-le:

»Milostiva! Ob težkem udarcu usode, ki Vas je zadel s prerano smrtjo Vašega gosproga, izrekam Vam in rodbini svoje najiskrenje sožalje. Sprejmite, milostiva, izraz mojega posebnega spoštovanja.«

Zupan mesta Ljubljane dr. Dinko Puc je pisal:

»Blagorodna gospa! Nenadna smrt Vašega g. soproga, dragega in dolgoletnega mi prijatelja, me je skrajno presunila in zato razumem tem globoče Vašo in Vaše rodbine bol. Umri je velik mož in spomin manj, ki se je dvignil z lastno močjo iz najiskrnejših razmer takoj visoko, bo svetel in lep. Naj Vam bo ta zavest v teh težkih dneh mala tolza! Proseč Vas, da sporočite moje najiskrenje sožalje tudi otrokom, beležim z najoličnejšim spoštovanjem udani dr. Dinko Puc.«

Razen teh so v daljših in krajših pismih, polnih sožalja, izrazili priznanje pokojnikovih zasihi tudi predstvo Zbornice za TOI v Ljubljani, predstvo Delavske zbornice za Slovenijo, predstnik Pokojinskega zavoda za nameščence v Ljubljani, bivši minister Ivan Pucelj, novi predstnik Zadružne banke dr. Danilo Majaron, I. podstarnosta SKJ Engelbert Gangl, Ljubljanska borsa za to do vrednote, Produktivna zadruga Ljubljana in sorodnih strok, Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, Proektivna zadruga ljubljanskih mizarjev S. K. Svoboda, prosvetni šef dr. Dragotin Lončar, Fran Trček, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug, Janko Jovan, direktor Gospodarske zveze, dr. Fran Windischer, podpredstnik Centrale industrijskih korporacij, posebej še kot generalni tajnik Zbornice za TOI in posebej kot predstnik Narodne Galerije v Ljubljani, dr. Milutin Zarnik, magistratni direktor itd.

Izmed brzojavk naj navedemo le nekatere:

Bled: »Duboko potresen naglom smerti Vašega gospodina supruga ministra Kri-

stanu molim Vas, da primite najzadužnejše saúčešće — Shvegel.«

Gorje: »Moja najiskrenje sožalje, minister dr. Korošec.«

Chicago: »Naše globoko sožalje družini Kristan. — Slovenska Narodna podpora Jednot.«

Detroit Mih.: »Iskreno sožalje, rodbina Menton.«

London: »Mit grossem Bedauern erhalten wir Nachricht von Hirschseiden Präsidenten Anton Kristan. Leiter der Ausschuss und ich drücken Ihnen unser innigsten Beileid aus. May, Generalsekretär.«

Beograd: »Potreseni smrću zaslužnog našeg druga Antuna velikim gubitkom za opštih pokret mi Vam izražamo našu duboku žalost. Glavni Radnički Savez za Srbiju.«

Beograd: »Povodom smrti zaslužnog borca za radničke interese nezaboravnog Antona Kristana primite uverjenje o našoj dubokoj žalosti i najiskrenjem saúčešće. Za Radničku komoru Milorad Belić.«

Beograd: »Sa najvećim bolom oplakujem smrt našeg velikog zadružara i čoveka Voja Gjorgjevića.«

Namestnik glavnega upravnika Saveza srbskih zemljoradničkih zadruga Beograd: Veliki gubitak, koji je Vaše zadružarstvo pretrpeo iznenadnom smrću najjačom počinjam zadružne ideje Kristana, bolno je odjeknio u svima srcima zadružara ovoga saveza, koji svoje osjeće žaljenja i bratskih pridružuje vašim. Glavni Savez predsednik.«

Beograd: »Duboko potresen šaljem saúčešće za nenadoknadivi gubitak usled smrti Vašega supruga. Nagra, glavni sekretar Glavnog zadružnog Saveza.«

Nadalej so iz Beograda brzojavili: Uroš Pravica, Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika in posebej njegov upravnik Vujošović in podpredstnik Mišo Stibler, predstnik glavnog Saveza Protić, Radnička zadruga za kredit i štednju, in Glavni zadružni savez.

Iz Novega Sada: »Savez agrarnih zajednic, Savez srpskih zemljoradničkih zadruga, Čehoslovaški Savez, Agraria, Centralnaka.«

Iz Velikega Bečkega: Damjan Simić, predstnik Radničke Zadruge, in družina Nikolića, predstnika banatskega Saveza srpskih zemljoradničkih zadruga.

Iz Sarajeva: Radnička komora in Hajduk.

Iz Kruševca: Aca Pavičević in Luka Pavičević.

Iz Zagreba: Vladimir Arko, predstnik Zbornice TOI.

Iz Kneževja: dr. Bugarski Kosta, glavni direktor državnega posestva Belje.

Iz Maribora: Krajevni in okrožni odbor konzumnega društva Maribor.

Iz Trbovelja: Delavski dom in Konzumno društvo rudarjev Hrastnik.

Iz Jesenic: Odbor podružnice Kodesa.

Iz Bleda: dr. Albert Kramer in Avgust Papirovnik.

Iz Ruš: Odbor podružnice Kodesa Fala. Iz Ljubljane: general Popović.

Razgovor s kapitanom „Karadjordja“

Kaj priovede o katastrofi na Jadranu kapitan ponesrečenega parnika »Karadjordja«

E. Haluzicky, ki je bil na parniku »Karadjordje« in katerega topo pisani članek o naših mornarjih smo pribičili v soboto, je govoril s kapitanom ponesrečenega parnika Romanom Prodrom in zdaj pribiče ta razgovor v »Lidovih Novinah«. Haluzicky piše:

»Prazn sv. Marjete, ki je odpadel letos na nedeljo, je za Bakar zeganje. V tem sicer mirnem jugoslovanskem pristaniškem mestu se za 2—3 dni vse svečano razglibje, kajti s cerkveno svečanostjo je združen tudi slavni bakarski sajam, letni sejem, ki privabi prodajalcev in kupcev iz vsega severnega Primorja. Letos je sicer motilo sajam slabovreme, dež, ki je zadreževal običajno vrvejne, ki pa ni mogel zadržati bakarskih rojakov, služenje večinoma na parnikih Jadran, da bi ne prišla obiskat svojega mestita, kakor store vsako leto in kakor je to že staro tradicijo. Seveda je bilo zanimanje Bakra osredotočeno najbolj na vprašanju, ali pride tudi Roman Prodrom, kapitan nesrečnega »Karadjordja«, pocivajočega neprovostoljno v Pašmanskem prelivu.

In pricakovanje, da pride, se je uresničilo. V nedeljo popoldne se je pojaval Prodrom v Bakru, da se pogovori s svojimi in si odpocije po živčni napetosti prejšnjega tedna. Kapitan Prodrom je žčokat mož 50 let, iz katerega odsevata življenje in energija v polni sili. Njegovi zdari živci so dobro prenesli pretres in samo skajalne oči pričajo, kaj vse se je moralno odigrati v njegovi duši. Razlagal živahnino in s temperamentom Jugoslovenov in ironičnimi opazkami, kajti glavno vprašanje je zanj že rešeno: krvido na nesreči nosijo Italijani in »Morosini« je bil tisti, ki je katastrofo povzročil, ker je v ozkem prelivu izpremenil predpisano smer ter orej kršil mednarodne dolobe.

Roman Prodrom odgovarja na vse vprašanja, obširno priovede o vsem, kako in kaj je bilo v globoko socutje s človeškimi žrtvami odmeva iz njegovega priovedovanja. Noč, v kateri se je katastrofa

pripetila, je bila jasna in krasna, čeprav luni ni sijala. »Karadjordje« je bil docela razsvetljen po dočobah, na levi strani je imel rdečo, na desni pa zeleno luč in izključeno je, da bi na »Morosini« ne bili opazili luči, tembolj, ker se je »Morosini« vsak teden srečaval s »Karadjordjem« približno na istem kraju. Že večkrat poprej je bilo videti prizadevanje »Morosini«, potisnoti »Karadjordje« čim bolj k obali, morda zato, da bi se pokazal prestiž italijanskega parnika in da bi nastalo med potniki zmeda.

To redno vznemirjenje je doseglo višek onega nesrečnega nedeljskega jutra tako, da s »Karadjordje« splet na bilo videti počitne rdeče luči na italijanskem parniku, kar je pomenilo, da pluje parnik v smerti proti levu, namesto proti desni, kamor bi moral. Plui je spolno paro, tako da drugi kapitan »Karadjordje« Žuljevič, ki je imel baš službo, navdil vseemu prizadevanju ni mogel pognati parnika na desno, da prepreči katastrofo. Kapitan Prodrom je bil v svoji kajuti, čim je pa zasilil sireno, napovedujoč nekaj izrednega, je planil in kaže. Komaj je pa preskočil tri stopnice, je začutil strahovit sunek in težak udarec po desni nogi. Ostati na kraju nekaj sekund, bi pomenilo neizogibno smrt, kajti njegova kajuta je bila popolnoma razbita. Dosegel je kapitanski mostiček in prevzel službo, dokim je postal druga čaščna med potnike, da bi jih pomirili in ublažili parnik. Sam, videč brezglavost na »Morosini«, je dal po megafonu navodila, kako naj se italijanski parnik potegne nazaj. In ko se je to zgodilo, je zapovedal glavnemu strojnemu Jelčiču iz Selc pri Crikvenici, katerega oče se je udeležil bitke pri Visu, da s polno paro pluje v ameri med otokoma Galešnjak in Bisag proti obali Tukšice.

Voditi parnik je bilo tem težje, ker se je bilo pri katastrofi glavno krmilo zlomilo in je bilo mogoče operirati samo s stranskimi krmili. Vse moje misli — je priovedoval Prodrom — so bile osredotočene na to,

kako rešiti ljudi. Toda rešitev bi ne bila mogoča, če bi bil parnik voziti še kakih 100 m. Voda je namreč dala z vso silo v parnik in samo bližina plitvine je preprečila katastrofo, katere bi se ne bili mogli ubraniti. Italijani so storili po katastrofi svojo dolžnost, pluli so za »Karadjordjem« in poslali tudi rešilne čolne ter prevzeli pet mesecov 230 potnikov, zdrave, ranjene in mrtve, da jih odpeljajo v Zadar. Vse to je trajalo približno poldrugo uro.

Škodo, katero je utrel »Karadjordje«, ceni Prodrom na 2½ do 3 milijone lir. Škodo bo povrnila italijanska družba, kajti predhodni rezultati mesečne preiskovalne komisije je pokazal, da je površina katastrofe »Morosini«, pa naj si bo iz katerega koli razloga, »Karadjordje« sam bo do 18. julija provizorično toliko popravljen, da bo lahko odprt v ladjevničico v Kraljevici, kjer bo popravljen približno v dveh mesecih, če pride do čas odgovarjajoči dok (kar se je že segdilo, Op. ured.) Na vprašanje, kako je

dela posadka »Karadjordja« in kako so se driali češki Sokoli, je odgovoril Prodrom z vso pohvalo: Vsak je bil na svojem mestu, zlasti strojniki so stali visoko v vodi in češki Sokoli so se vedeli vzorno, pokazali so discipliniranost in napenjali vse sile, da preprečijo paniko, čeprav ni bilo v človeški moći pomiriti docela naravno razburjenje. Njim se je treba zahvaliti, da so še rešilna dela v popolnem redu in da se po katastrofi ni pripetila še kakšna nova ne-

reč.

Ces dva dni je zapustil Roman Prodrom svoj parnik, katerem hoče služiti do konca življenja, kajti zdaj mu je dvakratno drag. Nesreča poveta sile človeka, — pravi Prodrom in ga priveže, čeprav gre za mrtvo stvar. V torej zjutraj je res odpotoval k svojemu varovanju in bo vodil popravljala dela, dokler »Karadjordje« ne bo vrnjen svoji lastniku. Kapitan, na katerega je lahko Jadranška plovilna po pravici ponosa.

Vse pa gravitajo po svojem obeležju na mesto Ljubljano ter so po svojih potrebah tudi ta, da mnogi državni nameščenci, zlasti učiteljstva, stanuje v Ljubljani, vrši pa svojo službo v omenjenih občinah.

Se neurejene stanovanjske razmere in odprava stanovanjske začetki načelajo zelo visoko najemnino vsem tem nameščencem, ki za to breme ne morejo najti delnega kritja vsaj v povečanih draginjskih do-kladah za I. draginjski razred, ki so jih od aprila t. l. delčni vsi aktivi državni nameščenci, ki služujejo, in vsi državni upokojenci, ki stanujejo v Ljubljani.

Jasno je, da bi poleg zboljšanja mesečnih dohodkov državnih nameščencev in upokojencev nudila inkorporacija navedenih občin tudi ostalem prebivalstvu mnogo dobro v socialnem in higienskem oziru. Razstirilo bi se omrežje kanalizacije in vodovoda, tiskavole bi se dalje ceste, podaljšale bi se tramvajske proge, ustavljivili bi se novi živilski trgi itd., kar bi vse povelo davčno moč prebivalstva in na blagojeden način vplivalo na mestne finan-

Zato rposimo ponovno, da p. n. naslov našo prošnjo prouči in zaprošeno inkorpo-

racijo čimprej izvrši.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 22. julija 1930, katoličani: Maria Magdalena, pravoslavni: 9. julija, Pankratije.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Atlantik.

Kino Ideal: Saksofon Suzi.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg, Ustar, Sv. Petra cesta, Hočevar, Spodnja Šiška.

Sport

Koturaški savez kraljevine Jugoslavije. »Triglavski podobor« v Ljubljani naznana s svojim včlanjenim klubom dober znane termine: 1.) 8. avgusta tl.: Proslava 10letnice obstoja Kolesarskega kluba »Perun« v Mariboru. Dirka na proggi Maribor-Tezno-Maribor km 6 — 2.) 10. avgusta tl.: Mednarodne kolesarske dirke na dirlakši Hrv. koturaškega kluba »Sokol« v Bjelovaru. — 3.) 15. avgusta tl.: Mednarodne kolesarske dirke Kolesarskega kluba »Sava« v Ljubljani. 4.) 17. avgusta tl.: IX. Zvezdna vožnja v Celje, obenem proslava 30letnice obstoja »Kluba slov. kolesarjev Celje. 5.) 31. avgusta: Veleslovenska otvorenita zvezdna vožnja v Ljubljano. — Inozemski razpisi: 8. avgusta tl.: Mednarodna kolesarska dirka Wien-Semmering-Wien. 10. avgusta tl.: Koroški Avto-klub: Motorna hitrostna dirka na Korensko sedlo. — Upravni odbor.

Dane v gospode, kakor tudi otroke poučujejo v plavanju plavvalni mojster v kopališču »Hirje« vsak dan od 8. do 14. — Zglasiti se je pri plavalnem mojstru. — Zmorne cene.

Radioprogram

Petak, 25. julija.

12.30: Ploče: 13: Časovna napoved, borza, ploče; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 18.30: Koncert radio orkestra; 19.30: Gospodinski ura,

Avgustus Muir:

53

Krog zločinov

Roman

Oči dr. Draytona so se široko odprle in zrle nepremično čez mizo.

— Potem takem imate dvojnika, — je dejal tih, — in vaš dvojnik ima brazgotino točno na temelj kraj.

— Pokazal je na brazgotino na desnem Warnerjevem senci. — Čudovito naškluje. Počakajmo. Spominjam se dobro, da je vaš dvojnik nekam naglo izginil in...

— Pravim vam, da se motite, — je vzklikanil Warner srđito.

Videl je, da se je izraz Draytonovega obraza nenadoma izpremenil. Vrata so se bila med njunim pogovorom tisoč odprala in mož srednjih let je stal na pragu.

— Dober večer, — je dejal prišlec.

— Rad bi se z vama pomenil, predno odideta.

Warner je stopil korak nazaj.

— Kdo ste? — je vprašal.

— Pišem se Eastwood, Detektiv — Inspektor Eastwood iz Scotland Yarada. Ali bi mi izvolili povedati, kateri izmed vaju je najel danes ob pol petih popoldne tele sobe? Nekdo je telefoniral sem iz javne govorilnice na Knightsbridge.

— Jaz o tem nimam pojma, — je odgovoril dr. Drayton srđito.

— Zdi se mi, da me je nekdo izvabil sem pod izmišljeno pretvezo. Jaz sem Drayton. Telefonirali so mi, naj pridem k bogatemu bolniku, katerega pa ni od nikoder.

— A vi, gospod? — Eastwood se je obrnil smeje k Warnerju.

— Evo vam moje vizitke. Mislim sem, da je najel te sobe moj znanec — zdaj pa vidim, da sem se zmotil. — John Warner se je obrnil k vratom.

— Bi radi vedeli še kaj, gospod in... —

Trenutek, gospod Warner.

Pogledal je čez ramo na vrata. Na hodniku so se začuli koraki in nekdo je potkal.

— Prosto! je zaklical detektiv.

Vstopila je sobarica z velikim kovčegom, katerega je postavila na tla.

— Spada to sem, gospod? Kovčeg je stal za vrati na hodniku.

Eastwood se je hitro ozrl na dr. Draytona in Warnerja.

— Ne veste ničesar o tem? — ju je vprašal.

— Ne, — je zagodrnjal Warner, dokler je dr. Dayton odštel z glavo.

Eastwood se je sklonil in prečital na karton.

— Jackson da, vse je v redu, hvala gospodična, — je dejal sobarici. — Da ne pozabim, ali veste, kdo je pustil prtlago na hodniku?

— Ne, gospod, nikogar nisem videval. Kovčeg sem opäzila zdaj, ko sem šla mimo. Ko je sobarica odšla, je Eastwood potežkal kovčeg.

— Saj se mi je kar zdelo, — je zmrmljal. Postavil je kovčeg na mizo in potegnil iz žepa sveženi ključev. Začel jih je po vrsti preizkušati.

Dr. Drayton je nestrpo zamahnil z roko in Warner je hotel spregovoriti, toda Eastwood je dvignil roko, rekoč: — Izvolita ostati tu, gospoda.

Končno je našel pravi ključ, s katerim je odprl kovčeg. Ko je dvignil pokrov, so se mu oči zaiskrile. Vse, kar je bilo v kovčegu, je zložil na mizo. Pod temnomodrim suknjičem je bilo

moško perilo in nogavice, vse skrbno zloženo, kar je pričalo, da suknjiča in perila še nihče ni nosil.

Warner si je prizgaj cigaretino in je hitro puhal dim pod strop.

— Zelo zanimivo, o tem ni dvoma, je menil Warner. — Ne vem pa, kaj ima opraviti z menoj tuje moško perilo.

— Dr. Drayton si je nervozno vhal brke in molčal.

Eastwood je potegnil iz žepa nož in ga odprl. Bil je nekam čudno zakrivljen in detektiv se je nasmehnil, ko ga je pogledal.

— Doktore, ste že kdaj slišali ime Zargon? — je vprašal zdravnika.

Zargon — da. Brusi najostrejša rezila na svetu, — je odgovoril Drayton presenečeno.

— Tudi tale nož je nabrusil, — je pripomnil Eastwood in zasadil nož v pokrov kovčega,

Nož se je započil v debel rjav pokrov kot tenka žica, zasajena v sir. Kmalu je bil pokrov razrezan.

— Tu ni nič, — je dejal Eastwood in preizkusil na enak način stene in dno kovčega. Zasadil je vanj nož, izrezal kvadrat in odtrgal platno, toda tudi tu je našel ničesar.

Eastwood obraz se je raztegnil.

— Zdi se mi, da ste se prav dobro zabaval, — je zamrmral Warner in se ironično nasmehnil. Pričkal si je novo cigaretino in vrgel v žigalico v peč.

— Ce bi bil gospod — kako se že imenuje? — bi mi draga plačal svojo zabavo. Smem zdaj oditi.

— Lahko greste — oba lahko gresta, gospoda. — Eastwood si je grizel ustnice. — Oprostita, da sem vaju zadržal. Mislim sem, da bi mi lahko vidiča pomagala. Zdi se mi pa, da sem se zmotil.

— Da, pošteno ste se zmotili, — je dejal Warner. — Kaj pa prav za prav hocete?

— Ničesar, kar bi se tikalo vas, gospod, — je odgovoril Eastwood. — Obžalujem, da sem vaju pripravil ob dragočeni čas. Lahko noč!

Ko je Warner stopil na hodnik, si je obrisal debele potne srage s čela.

— Samo za las, — je zamrmral in se vrnih v svojo sobo, kjer je znova napravil krepak požirek iz steklenice.

Ta čas sta se pa dr. Ivor Drayton in inspektor Eastwood debelo gledala. Temne zdravničeve oči so se srdito iskrile.

V bodoči, če bi me še kdaj klicali sem, gospod Eastwood. — — —

— Jaz vas nisem klical.

Dr. Drayton je nadaljeval ogorčeno:

— Telefoničari so mi, naj takoj primem. To je bilo povelje tistega, ki me je hotel na vsak način imeti tu. Vi veste o vzroku te komedije prav toliko, kolikor jaz. Bil sem samo doma, vsa služenčad je imela zvezčer prosti in telefon je moral peti dolgo, predno sem ga zaslilaš.

— Morda so bila jeklena vrata zakenjena, doktore, — je pripomnil inspektor Eastwood tiho.

— Kaj pa vi veste o jeklenih vratih? — je vprašal zdravnik osorno.

Eastwood se ni zmenil za to vprašanje.

— Oprostite, da sem vas zadržal, doktore. Nimam pojma, kdo je vas klical.

Dr. Drayton je gledal nekaj časa v detektivov obraz, kakor bi hotel čitati njegove misli, skrite za srepmimi očmi. Potem se je pa obrnil, vzel s stola svoj klobuk in odšel iz sobe.

Za vrati se je ustavil, nekaj časa si je vihal kratke brke, potem je pa urno nadaljeval svojo pot.

Murin je zvedel od princesinega osobja, da se Edith zelo zanima za vprašanje, kako bi mogla tukia postati sultanova ljubica. V Edithinem stanovanju je ugotovil, da je vohunka mnogo občevala z angleško usmiljenico Mary. Usmiljenko je našel v angleški bolnici, predstavljen se ji je kot Egipčan in se seznanil z njo. Z njo počnočijo se je kmalu seznanil tudi z Edith, ki je stanovala pri nekem angleškem zdravniku.

Murin je moral hočeš prevzeti vlogo »strica komornika«. Murin pa še ni imel dokazov, da je Edith res vohunka. Pogovor o gromnici bodočnosti zaročencev odnosno poznejce zakončev je prisilil Edith, da je odložila masko. Povedala je svojemu »ženini«, koliko se da zasluti v vohunkovem, češ, da on kot Egipčan ne more imeti pomislekov proti izkorisčanju svojega sorodstva s sultanočnim komornikom v vohunkove svrhe. Da ga pridobi za vohunkovo, mu je pokazal načrt dardanelskih utrd, kateri je bil preškrbel sultanov pobocnik.

Tako je Murin po dolgem prizadevanju dosegel svoj cilj. Vohunko so oblasti takoj aretirali. V njenih kovčegih so našli ukradene načrte dardanelskih utrd. Toda Anglia je dvignila protest proti aretaciji in dosegla, da so vohunko prepeljali na parnik, ki je baš odhajal iz Carigrada. Murin je bil načvenč pri odhodu svoje »neveste«. Edith mu je podala roko in dejala smej: »Oba sva storila svojo dolžnost. Občudujem vašo spremnost.«

Turški sultan in angleška vohunka

Kako je policijski uradnik na sultanovo povelje ugnal premeteno in lepo angleško vohunko

Najstarejši turški policijski uradnik Salih Munir opisuje v carigradskega loka »Akham«, kako je ugnal na povelje sultana Abdula Hamida premeteno angleško vohunko. Munir je dobil nekoga dne v svoje veliko presenečenje od policijskega ministra nalog, naj se tako potrdi k sultanu. Kočijaž z dvornimi uradniki ga je čakal pred ministrstvom. V sultanovi rezidenci Jildizkiosku je sprejel Munira komornik in ga odvedel v salon, kjer je postal kakih 10 minut sam. Potem so se pa odprla tajna vrata in pred Muniram je stal sultan.

Opravi obredno umivanje in vrnih se! — mu je zapovedal sultan. Munir se je tako prestrašil, da ni vedel, kje se ga glava drži. Bil je je preprčan, da bo kot žrtve usodne zmote usmrčen. Opravil je obredno umivanje in se vrnih v salon. Kmalu je prišel »udi sultan«.

— Opravi obredno umivanje in vrnih se! — mu je zapovedal sultan. Munir se je tako prestrašil, da ni vedel, kje se ga glava drži. Bil je je preprčan, da bo kot žrtve usodne zmote usmrčen. Opravil je obredno umivanje in se vrnih v salon. Kmalu je prišel »udi sultan«.

— Bil si mi priporočen kot zvest in spretni služabnik, — je dejal državčni policijski uradnik. — Prisezzi mi torej na našo sveto knjigo, da bo vestno izpolnil moje povelje in da ničesar ne izdaš. — In ko je Murin prisilil, je sultan nadaljeval: — V Stambulu opravila angleška vohunka svoje posle. Okazujem ti, da preprečiš njen delovanje kakor veš in znaš. Vse drugo je pove komornik Arif beg.

Komornik je povedal Murinu, da je angleška vohunka izredno lepa in premetena. Nekega sultanovega pobocnika je tako zmesala, da ji je preskrbel načrte utrijenih turških mej. Nesrečni pobocnik je pozneje vse odkrit rčno priznal in je moral obžalovati svojo zemljoščenost in ječi, vohunka je pa brez sledu izginila. Murin jo mora najti in omogočiti njeno aretacijo. Pri tem pa mora biti zelo previden, kiti sultan načre nobenega konflikta z Anglico. Komornik je končno posvaril Murinu, naj pazi, da lepa vohunka tudi njemu ne zmeša glave.

Murin se je obrnil najprej na zaprtega sultanovega pobocnika. Od njega je zvedel, da je iskal za svoje otroke evropsko vzgojiteljico. Njegova sosedka Grkinja, mu je priporočila Angležinjo, miss Edith, katero je sultanov pobocnik takoj sprejel v službo. Lepa Angležinja si je znala kmalu pridobiti načrtenost pobocnikov rodbine. To biše ne bila nobena nesreča, da se ni pobocnik do ušes zaljubil v njo. Vodila ga je za nos z objubami in pripravila ga je tako daleč, da je najel za njo posebno stanovanje. Ves svoj prosti čas je preživel z njo in lepa zapeljivka ga je kmalu tako oskulala, da ni mogel več skrivati pred njo svoje denarne stiske. Izsilila je iz njega objube, da ji preskrbi načrte dardanelskih utrd. Pozneje se je lepi angležinji posrečilo dobiti službo domače učiteljice pri neki sultanovi princesi. S sultanovim pobocnikom se je večkrat sestala na vrto prinesine palače. Nekega večera so pa pobocnika med sestankom z lepo Angležinjo aretirali in pri zaslisanju je zvedel briško resnico. Vohunka je pa brez sledu izginila.

Murin je zvedel od princesinega osobja, da se Edith zelo zanima za vprašanje, kako bi mogla tukia postati sultanova ljubica. V Edithinem stanovanju je ugotovil, da je vohunka mnogo občevala z angleško usmiljenico Mary. Usmiljenko je našel v angleški bolnici, predstavljen se ji je kot Egipčan in se seznanil z njo. Z njo počnočijo se je kmalu seznanil tudi z Edith, ki je stanovala pri nekem angleškem zdravniku.

Tako je Murin po dolgem prizadevanju dosegel svoj cilj. Vohunko so oblasti takoj aretirali. V njenih kovčegih so našli ukradene načrte dardanelskih utrd. Toda Anglia je dvignila protest proti aretaciji in dosegla, da so vohunko prepeljali na parnik, ki je baš odhajal iz Carigrada. Murin je bil načvenč pri odhodu svoje »neveste«. Edith mu je podala roko in dejala smej: »Oba sva storila svojo dolžnost. Občudujem vašo spremnost.«

Najstarejši turški policijski uradnik Salih Munir opisuje v carigradskega loka »Akham«, kako je ugnal na povelje sultana Abdula Hamida premeteno angleško vohunko. Munir je dobil nekoga dne v svoje veliko presenečenje od policijskega ministra nalog, naj se tako potrdi k sultanu. Kočijaž z dvornimi uradniki ga je čakal pred ministrstvom. V sultanovi rezidenci Jildizkiosku je sprejel Munira komornik in ga odvedel v salon, kjer je postal kakih 10 minut sam. Potem so se pa odprla tajna vrata in pred Muniram je stal sultan.

— Opravi obredno umivanje in vrnih se! — mu je zapovedal sultan. Munir se je tako prestrašil, da ni vedel, kje se ga glava drži. Bil je je preprčan, da bo kot žrtve usodne zmote usmrčen. Opravil je obredno umivanje in se vrnih v salon. Kmalu je prišel »udi sultan«.

— Opravi obredno umivanje in vrnih se! — mu je zapovedal sultan. Munir se je tako prestrašil, da ni vedel, kje se ga glava drži. Bil je je preprčan, da bo kot žrtve usodne zmote usmrčen. Opravil je obredno umivanje in se vrnih v salon. Kmalu je prišel »udi sultan«.

— Bil si mi priporočen kot zvest in spretni služabnik, — je dejal državčni policijski uradnik. — Prisezzi mi torej na našo sveto knjigo, da bo vestno izpolnil moje povelje in da ničesar ne izdaš. — In ko je Murin prisilil, je sultan nadaljeval: — V Stambulu opravila angleška vohunka svoje posle. Okazujem ti, da preprečiš njen delovanje kakor veš in znaš. Vse drugo je pove komornik Arif beg.

Komornik je povedal Murinu, da je angleška vohunka izredno lepa in premetena. Nekega sultanovega pobocnika je tako zmesala, da ji je preskrbel načrte utrijenih turških mej. Nesrečni pobocnik je pozneje vse odkrit rčno priznal in je moral obžalovati svojo zemljoščenost in ječi, vohunka je pa brez sledu izginila. Murin jo mora najti in omogočiti njeno aretacijo. Pri tem pa mora biti zelo previden, kiti sultan načre nobenega konflikta z Anglico. Komornik je končno posvaril Murinu, naj pazi, da lepa vohunka tudi njemu ne zmeša glave.

Murin se je obrnil najprej na zaprtega sultanovega pobocnika. Od njega je zvedel, da je iskal za svoje otroke evropsko vzgojiteljico. Njegova sosedka Grkinja, mu je priporočila Angležinjo, miss Edith, katero je sultanov pobocnik takoj sprejel v službo. Lepa Angležinja si je znala kmalu pridobiti načrtenost pobocnikov rodbine. To biše ne bila nobena nesreča, da se ni pobocnik do ušes zaljubil v njo. Vodila ga je za nos z objubami in pripravila ga je tako daleč, da je najel za njo posebno stanovanje. Ves svoj prosti čas je preživel z njo in lepa zapeljivka ga je kmalu tako oskulala, da ni mogel več skrivati pred n